

BEKENDTGØRELSE

Arbejde ved skærmterminaler

Ifølge arbejdsmiljøloven har en medarbejder ret til en passende undersøgelse af øjne og syn, inden arbejdet ved skærmterminalen påbegyndes og med jævne mellemrum herefter, og når der opstår synsproblemer, der kan skyldes arbejdet ved skærmterminalen.

Den ansatte skal have udleveret specielle synskorrigerende hjælpemidler, herunder briller eller kontaktlinsler, som er beregnet til det pågældende arbejde, hvis det er nødvendigt.

To betingelser skal være opfyldt, for at arbejdsgiveren skal betale for brillerne: Medarbejderen skal have brug for briller for at se skærmen, og den brille, medarbejderen får, må ikke være dækket af et privat brillebehov. Det skal være en arbejdsbrille, som man kun har brug for, når man sidder ved computerskærmen.

Kilde: Arbejdstilsynet

June Larsen, som er ansat i Vordingborg Kommune, får tjekket sit syn. Hun er en af dem, som har anmodet om at få skærmbriller betalt af sin arbejdsgiver.

Foto: Sofia Busk

Kommuner fravælger optikere til rådgivning om skærmbriller

Skærmbriller: Det er blevet et tag selv-bord for nogle optikere, at arbejdspladser skal betale skærmbriller for medarbejderne, lyder det fra en arbejdsmiljøkoordinator i en af de kommuner, som sparer penge på skærmbrillekontoen.

MORTEN ZAHLE
morten.zahle@jp.dk

Flere kommuner har fået øjnene op for, at der kan spares penge ved ikke blot at udskrive en check, når en medarbejder beder om skærmbriller.

I Roskilde Kommune har man i de seneste to år haft fokus på skærmbrillerne og jævnligt haft en uvildig skærmbrillekonsulent på besøg på arbejdspladsen for at teste medarbejdernes syn og vurdere deres syn, arbejdsstilling og afstand til computeren. Samtidig har man sendt skærmbrillerne i udbud, hvilket har betydet et opgør med de lokale optikere, som ifølge arbejdsmiljøchef Eva Gyldvig, Roskilde Kommune, i flere tilfælde tog sig godt betalt.

Billedet er det samme i Vordingborg Kommune. »Det har været et tag selv-bord for nogle optikere, som har misbrugt ordningen,« siger miljøkoordinator Maj-Britt Otto.

I Gribskov Kommune har man på et år sparet næsten 300.000 kr. på skærmbrillekontoen ved ikke blot at sen-

de medarbejderne ned til den lokale optiker.

»Kommunen skal spare, og nogle af de penge, som vi før har brugt på skærmbriller, kan bruges bedre andre steder,« siger sikkerhedsleder Allin Hagstrøm, Gribskov Kommune.

Næsten alle får ja

Der findes ingen undersøgelser af, hvor mange skærmbriller der bliver solgt i Danmark, men synsergonomisk konsulent Pia Roug Nyeland, som har en fortid i optikerbranchen bl.a. hos Synoptik og Profil Optik.

Som arbejdsgiver er man forpligtet af arbejdsmiljølovgivningen til at reagere, hvis en medarbejder siger: »Jeg har brug for skærmbriller,« og det er arbejdsgiverens pligt at betale for brillerne,

hvis medarbejderen har brug for dem til skærmarbejde. Pia Nyeland mener imidlertid, at optikerne udnytter reglerne.

»30 pct. af dem, som optikerne anbefaler at få en rekvisition fra deres arbejdsgiver, behøver slet ikke skærmbriller, og næsten samtlige af disse er under 40 år. De bliver bevidst opmålt forkert, fordi optikerne er salgsvirge,« siger Pia Nyeland.

Kritikken undrer optikerforeningens formand, Per Michael Larsen. Han erkender, at mange skærmbriller ender i skuffen, men det er, fordi virksomhederne kigger på prisen og ofte kun vil betale for enkeltstyrkeglas.

»Vores oplevelse er, at der bliver lavet mange forkerte briller, som en medarbejder, der sidder ved en computerskærm, ikke har glæde af. Det er typisk enten briller med enkeltstyrke eller med glidende overgang. De fungerer ikke særlig godt på en arbejdsplads, hvor man både skal kunne se papirerne på skrivebordet, skærmen og kollegerne lidt på afstand. En skærmbrille skal være lavet som en flerstyrkebrille med hovedvægt på mellem-

området, og derfor er den uegnet til at køre bil med,« siger han.

Skadelige stråler

Den pensionerede øjenlæge Steen Tinning, der var overlæge på Rigshospitalet, lavede i 1980'erne en undersøgelse for Arbejdstilsynet om skærmbriller. Det var dengang, skærmarbejde blev almindeligt på de fleste arbejdspladser, og der var en udbredt frygt for, at computerskærmene kunne udsende skadelige stråler, så medarbejderne derfor havde brug for beskyttelsesbriller. Det er siden blevet pure afvist, men folk kan stadig have problemer med at se, hvad der står på skærmen, og der er nu arbejdsmiljøregler om skærmbriller, som gælder i hele EU.

Steen Tinning er enig i, at folk, der er yngre end 40-45 år, har normal fleksibilitet i øjnene og med enkelte undtagelser ikke har brug for skærmbriller. De kan se klart på forskellige afstande og zoomer – og kan de ikke det, har de brug for en normal brille også til at se fjernsyn og læse avis med. Men så er det

ikke arbejdspladsens opgave at betale for brillerne.

»Det er helt normalt, at folk har brug for læsebriller, når de bliver 50-55 år. Men mange kan lige så godt købe et par billige læsebriller fra tankstationen. De kan også bruges ved computeren.«

Steen Tinning finder det bekymrende, når den, der skal have briller, får den gratis, og den, der skal give den, får profitten. Også overlæge, dr.med. Carsten Edmund, øjenafdelingen på Glostrup Hospital, kalder det problematisk, at optikere og lønmodtagere begge har en

interesse i at vælge en dyr brille.

»Problemet er, at den, der skal have briller, og den, der skal ordinere den, har en fælles interesse i at vælge det dyrest muligt produkt, mens arbejdsgiveren bare kan betale ved kasse 1. Hvis man selv skulle betale, kan det godt være, at ens behov ville ændre sig, og at en brille fra Føtex til 30 kr. kunne være lige så god,« siger han.

Utilstrækkelig optik

Det er Pia Nyeland dog ikke enig i. Hun afviser, at en billig læsebrille kan bruges til skærmarbejde.

»Optikken i færdiglavede briller er utilstrækkelig, og de er ikke refleksbehandlede. Man løber jo heller ikke maraton i et par træsko.«

I Faxe Kommunes Center for Teknik og Miljø er man holdt op med at bruge optikere til rådgivning:

»Vi har sparet mange penge på skærmbriller det seneste år, og vi har også erfaret, at nogle medarbejdere tidligere har fået helt forkerte skærmbriller ved optikeren,« siger arbejdsmiljørepræsentant Heidi Bundgaard.

30 pct. af dem, som optikerne anbefaler at få en rekvisition fra deres arbejdsgiver, behøver slet ikke skærmbriller.

Pia Nyeland,
Fair Erhvervsoptik